

Prof. Dr. Metin Ergun
Muğla Milletvekili
Dışişleri Komisyonu Üyesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Türkiye Cumhuriyeti Sanayi ve Teknoloji Bakanı Sn. Mehmet Fatih Kacır tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 06.02.2026

Prof. Dr. Metin Ergun
Muğla Milletvekili

Çin merkezli elektrikli ve şarj edilebilir hibrit otomobil üreticisi BYD şirketi, Temmuz 2024'te yaklaşık 1 milyar ABD doları tutarında yatırım taahhüdünde bulunmuş; Manisa Organize Sanayi Bölgesi'nde yıllık 150 bin adet kapasiteli üretim tesisi, Ar-Ge merkezi ve sürdürülebilir mobilite yatırımları için proje bazlı teşviklerden yararlandırılmıştır. Bu teşvikler kapsamında ÖTV indirimi/muafiyeti, vergi istisnaları, gümrük muafiyeti, teminat mektubu kolaylıkları ve diğer kamu destekleri sağlanmıştır. Bu kapsamda, yatırımın 2026 sonuna kadar tamamlanması öngörülmüştür.

Ancak son dönemde yazılı ve görsel medya organlarında BYD'nin Manisa'daki fabrika inşaatına henüz başlanmadığı, şantiyede somut faaliyet olmadığı ve yatırımın fiilen iptal edildiği veya askıya alındığı yönünde iddialar yer almaktadır. BYD'ye verilen teşvik ve destekler sayesinde şirketin Türkiye'de agresif fiyatlandırma ile pazar payı kazandığı, ancak yerli üretim taahhüdünün gerçekleşmemesi halinde kamu zararı oluşabileceği belirtilmektedir. Bu bağlamda aşağıdaki soruların yanıtlanması önem arz etmektedir.

Bu bilgiler çerçevesinde;

1. BYD şirketine sağlanan proje bazlı teşviklerin toplam tutarı (vergi muafiyeti, ÖTV indirimi, gümrük vergisi istisnası, KDV iadesi, sigorta primi işveren hissesi desteği, nitelikli personel desteği vb. kalemler ayrı ayrı) nedir? Bu teşviklerin hangileri BYD tarafından fiilen kullanılmıştır?
2. BYD'nin Türkiye'de 2025 yılı boyunca gerçekleştirdiği toplam araç satış adedi kaçtır?
3. Bu satışların büyük bölümünün ithal araçlardan oluştuğu dikkate alındığında, sağlanan ÖTV muafiyeti ve diğer ithalat teşvikleri sayesinde BYD'nin rekabet avantajı elde ettiği değerlendirilmektedir. 2025 yılındaki toplam satışların dolar bazındaki yaklaşık tutarı (ortalama araç fiyatı üzerinden hesaplanan) nedir? Bu tutar üzerinden devletin feragat ettiği vergi geliri ne kadardır?
4. BYD'nin sattığı araç başına devletin tahsil etmediği ÖTV ve diğer vergilerin toplamı ne kadardır? Şirketin sunduğu teminat mektuplarının miktarı ve koşulları nedir?
5. BYD'nin Türkiye'deki satış performansı, yerli otomobil girişimi TOGG'un pazar payını ve satışlarını olumsuz etkilemiş midir? 2025 yılında TOGG'un toplam satış adedi ile BYD'nin satış adedi karşılaştırıldığında bu rekabetin TOGG'un yerli üretim hedeflerine, istihdamına ve milli ekonomiye olumsuz etkisi olup olmadığı konusunda Bakanlığınız bünyesinde bir araştırma yapılmış mıdır? TOGG'un elektrikli araç pazarındaki liderlik konumunun (önceki yıllarda) BYD gibi teşvikli ithalatçı markalar nedeniyle gerilediği iddiaları doğru mudur?
6. Manisa'daki yatırımın gerçekleşmemesi halinde uygulanacak müeyyideler (cezai şartlar, teşvik geri alımı, teminat iradı vb.) nelerdir?
7. Yatırımın iptal veya askıya alındığına dair resmi bir bilgi var mıdır? Eğer varsa, kamuoyuna ne zaman açıklanacaktır? Yatırım gerçekleşmezse, devletin uğrayacağı muhtemel zarar ve kamu kaynaklarının korunması için hangi adımlar atılacaktır?